

ԲԱՆԱՍՏԵՂԾԱԿԱՆ

Ձ Ի Թ Ե Ն Ե Ա Ց Լ Ե Ռ Ը

Ա.

Գիւտերի պահն էր այն ասեմ, ու կը նեմէր Յիսուս մինակ,
 Հագած ներմակ հանդերձ, ինչպէս մեռել մը իր պատանքին մէջ.
 Եւ ըստորոք բըլուրին, առակերտներն կը քնանային:
 Զիթենիի ծառերուն տակ, զորս չարաւում հով մը կը ծռէ,
 Յիսուս մեծ մեծ փայլեր կ'առնու, սրբութիւնով անոնց նըման.
 Տըխուր մինչեւ ի մահ, ու աչքը մըքաղին ու խաւարչուտ,
 Ճակասն հակած, երկու քեներ լողիկին վըրայ խաչած:
 Հարք համբայէն ալ աւելի՝ ան ժայռերուն փաշածանօր,
 Կանգ կ'առնու տեղ մը, զոր մարդիկ կը կոչէին Գերսեմանի.
 Կը խոնարհի, ծունկի կ'իյնայ, կը դնէ հակասք գետնին վրայ.
 Յետոյ նայուածքը կ'ուղղէ վեր, դէպի երկինք, գոչելով «Հայր».
 — Սակայն երկինք կը մնայ մուռլ, ու պատասխան չի տար Աստուծո՛ւ:
 Ոտքի կ'ելնէ զարմանահար, նորէն կ'առնու մեծ մեծ փայլեր,
 Սարսեցնելով ձիթենիներն, որք կը դողան. ցըրտին ու յամբ,
 Գլուխէն քրտինք մ'արիւնախառն կը հոսի վար.
 Ետ ետ կ'երթայ պահ մը, կ'իջնէ վար, կը ձայնէ ան սոսկումով.
 «Զէի՞ք կըրնար միթէ ինծի հետ աղօթել եւ հըսկել հոս:»
 Մահահանգոյն փուն մը սակայն առաքեալներն ընկներ էր հոն:
 Միւսներուն պէս, խուլ է Պետրոս Տէրոջ ձայնին:
 Մարդուն Որդին յամբ ու յուշիկ այն ասեմ վեր կ'ելնէ նորէն:
 Ինչպէս հովիւ մ'եգիպտացի, Հաստաւորիւնը կը զըննէ՝
 Թէ խորին մէջ աստղի մ'արդեօք հրեշտակ մը չի՞ նըրուր հոն:
 Եւ սակայն ամպ մը սըգաւոր կը տարածուի ինչպէս սեւ ֆոյ
 Մը այրիի. ամայն անոր ծաղերէն է շրջապատուած:
 Յիշելով իր երտուն երեք տարիներուն կրած տառապանքն,
 Յիսուս յայնժամ ըզգաց իր մարդ ըլլալն, ու վախն
 Անյաղքելի անձկութեամբ մ'իր մահկանացու սիրքը սեղմեց:
 Մըտեցաւ: Զուր տեղը երեք անգամ ձայնեց.
 — Հայր: Հովը միայն պատասխանեց իր կանչիւնին:
 Աւազին վրայ ինկաւ նըսած, եւ իրեն այդ տագնապին մէջ
 Մարդոց վըրայ եւ աշխարհին՝ կազմեց խորհուրդ մը մարդկային.
 — Դողաց երկիրը, այն ասեմ, ըզգացումովը ծանրութեան
 Փըրկիչին՝ որ ոտքն էր ինկած Արարիչին:

Բ.

Յիսուս կ'ըսէր. «Հայր, քո՛ղ ապրիլ ինձ տակաւին.
 Վերջին բառէն առաջ իմ գիրքս մի՛ գոցեր.

Չէ՛ս բզգար այս աշխարհը դուն ու մարդկային ազգը ամբողջ,
Որ միսիս մէջ կը տառապի եւ քու ձեռքիդ մէջ կը սառտայ.

Քանզի երկիրը կը վախճայ մնալէ այրի եւ միայնակ,
Երբ մեռնի ան որ իրեն խօսք մը ուղղեց նոր.

Եւ վաւրնդի քոյլ տընի դուն, որ սրտին մէջ անոր ցամքած
Երկինքէն բառ մ'իյնայ միայն, իմ բերանովըս բաշխւած:

Սակայն այդ բառն ա՛յնքան մաքուր է, ա՛յնքան հաղոր,
Որ արբեցուց կարծես թէ զարմը մահացուաց՝

Աստածութեան եւ կեանքի սոսկ մէկ կաթիլով,

Երբ բանալով թեւես, ըսի. ԵՂԲԱՅՐՈՒԹԻՒՆ:

Հա՛յր, ո՛հ, եթէ կասարեցի ես իմ պաշտօնըս ցաւագին,

Իմաստունին եթէ դէմքին տակ ես Աստուածը ծածկեցի,

Եթէ կըրցայ ես մարդկային զոհին գինը փոխանակել

Հոգիւրնկալ մարմիններուն ընծայման հետ,

Ամենուրեք իրերուն տեղ խորհրդանիւսը դրնելով,

Կրօնին տեղ՝ խօսք, ինչպէս եւ զանձին տեղ՝ դանգ,

Արեան կարմիր կոհակներուն տեղ գինիի բոսոր ալիքն,

Ու մարմինի անդամներուն տեղ անխըմօր հացը գերմակ:

Թէ ժամանակը երկուքի կըրցայ բաժնել, մէկը՝ գերի

Միւսը ազատ: — Կէսը՝ յանուն անցեալին զոր ահա կը լուսմ

Շիջելամեռն եւ տառապող այս մարմինի իմ արիւնովն,

Հեղո՛ւմք միւս կէսը՝ ապագան լուսաւ համար:

Հա՛յր ազատիչ, ցօղէ՛ այսօր, առաջուրնէ,

Անմեղութեան եւ սիրոյ այս արիւնին կէսն՝

Անո՛նց գրիտուն վրայ՝ որ պիտի գան, ըսելով.

— Սպանել արդարը ներելի է ամէնուն:

Գիտենք, այո, հեռութեան մէջ դարերուն պիտի ծընին

Տիրապետներ դաժան, որոնց կ'ընկերեն սուտ իմաստուններ,

Որ պըղտորեն պիտի մէն մի ազգի հոգին,

Իմ փրկութեանս վերագրելով սրխալ իմաստ մ',

— Աւա՛ղ, ես դեռ կը խօսիմ, մինչ արդէն իմ խօսքս

Թոյն է դարձած իմ ամէն մէկ առակիս մէջ:

Ա՛խ, հեռացուր ինձմէ բաժակն այս՝ աւելի դառն եւ պիղծ

Քան մաղձն, օշինդրը, ծովերու ջուրն աղտաղիսն.

Գանակոծող գաւազաններն, պըսակը փուռ,

Չեռներս ու կողըս ծակող տէգն ու բեւեռներն,

Ու խաչն ամբողջ, որ կը սպասէ ինձ, կանգնած դէմս,

Ոչինչ են, Հա՛յր, ու զիս բնաւ չեն ահաբեկեր.

Երբ աստածներն աշխարհներու վրայ խոյանան ուժգին քափով,

Պէ՛տ է այնտեղ խորունկ հետքեր միայն քողուն.

Ես ոտք դրի այս անկասար երկրին վրայ,

Ոյր անդադրում հեծկրթուրք զիս կը կանչէր,

Որ հոն քողում հրեշտակներու զոյգ մը իմ տեղս,

Որոնց հետքին՝ մարդկային ցեղը կարենար դրոժմել համբոյր .
 Յոյսը վրասն է՝ Ստուգութիւնը երջանիկ ,
 Որոնք դրախտին մեջ ժուռ կուգան միտ ժրպատէմ :
 Պիտի բողոմ սակայն երկիրն այս չբաւոր ,
 Հազիւ շարժած պատմութեան այն թրուառութեան ,
 Որ կը պատէ զայն մեծածալ , դիպապատիկ օրոց տխուր ,
 Զոր մէկ ծայրէն խէրն է բլունք , միւսէն՝ Զարիւն :

Զարիւն է խէր . կըրնամ ես մէկ բառով զանոնք փոխացնել :
 Նախաստած էիր զանոնք դուն : Ինձ բոյլ տուր որ ներեմ եղի
 Որ բոյլասրած էիր զանոնք : — Այս է սգըսանքն
 Որ կը նընէ արարչութեան վրայ ամէնու :
 Իր պարսլւած շիւղին վրայ հանենք Ղազարն .
 Մեռելներու մեծ գաղտնիքին վրայ բոլ չըլլայ այլեւս ազան .
 Եւ իրեն սանկ ի յուշ ածել իր տեսածներն :
 Թող խօսի ի՞նչն է տեսական , ի՞նչն անցաւոր .
 Ի՞նչ է դըրած Տէրը սրտին մէջ Քրնութեան .
 Այս վերջինն ի՞նչ կուտայ մէկ մի արարածի , եւ կ'առնու ի՞նչ .
 Երկընքի հետ ի՞նչ են իր մունջ խօսակցութիւնն ,
 Անպատկառ իր սէրը . իր ըզգաս կապերն ,
 Ի՞նչպէս ամէն բան անոր մէջ կը ջընջուի , կը նորոգուի :
 Ինչո՞ւ իրքեր կան հոն քառուն , եւ իրքեր՝ որ են յայտնուած .
 Միքէլ աստղերը երկինքին , որ փորձարկուած են միառմի ,
 Իրե՞նք ալ , ինչպէս սէր ինքնին , յանցաւոր են կամ փրկուած .
 Երկիրն անոնց համար եղած է քէ անոնք՝ երկրի համար :
 Առասպելն ի՞նչ ունի ըստոյգ , խորհուրդը ի՞նչ ունի յըսակ .
 Գիտնալը ի՞նչ անգիտակ , բանը՝ ի՞նչ սրխալ .
 Ինչու հոգին մըրգուղ բանի մէջ է կապուած :
 Է՞ր չկայ երկու համբաներուն միջեւ լայն՝ ոչ մի արահետ .
 Հանդարտութեան եւ խաղաղիկ հրեմուսններու տաղտուկներուն՝
 Եւ շրջաւոր հրեմութեան կատարութեան միջեւ անվերջ ,
 Քրնութեան եւ ջրղանիգ բերմանց միջեւ :
 Է՞ր կը կախէ մահը կարծես սուր մը մըռայլ
 Որմէ բնութիւնը կը տրտմի , հարուածուած մէկ մի վայրկեանին .
 Արդեօք արդարը եւ բարին , արդեօք չարը եւ անիրան
 Եղբրական շրջանակի մը պատահմունքն են զրոհնիկ ,
 Կամ քէ արդեօք տեղեկական մեծ բեւեռները են երկու ,
 Որ իրենց լայն ուսերուն վրայ կը կրեն երկինքը եւ երկիրն :
 Ինչո՞ւ Զարին ոգիներն միտ են յաղթապան՝
 Զարիւններով միտ տարապարս , մահով մանկանց .
 Արդեօք ազգերը են կիներ , առաջնորդուած
 Աստուծային տեսիլներու ոսկի աստղէն ,
 Թէ ցայգին մէջ յաճող տղաներ , խօլ՝ անլապտեր ,

Որ կ'ընդհարին ու կ'արժատեն, անառաջնորդ մնացած խապառ :
 Ժամանակին կորընչական ժամացոյցն երբ
 Սակայն իր հուսկ աւագնասիկն ալ կը պարպէ,
 Չեր աչեքուն մէկ հայեցումը, մէկ կանչիւնը ձեր ձայնին,
 Իմ սրտին մէկ հառաչքը, մէկ խաչակրնումս,
 Պիտի կրնա՞ն յաւերժական պատիժներուն քակել նիրանն,
 Թող տալ իրենց մարդկային որսն, ու քեներին վերամկովել :
 Պիտի ամենն այս յայտնի այն վայրկեանէն, երբ մարդ գիտնայ
 Թէ ուսկի՞ց է ինքը եկած, եւ քէ դէպ, ո՞ւր է որ կ'երթայ :

Գ.

Աստուածային Որդին՝ այսպէս Աստուածային Հօր կը խօսէր.
 Ծունկի եկած է տակաւին. ան կը սպասէ, ան կը յուսայ.
 Բայց կը քաշուի ետ, եւ կ'ըսէ. «Թող փուկին կամփոյ
 Ըլլայ եւ ոչ խմինս, հիմակ եւ յաւիտեան»:
 Խորունկ սարսափ մը, անձկութիւն մը անսահման
 Կը սասկացնեն իր չարչարանքն, իր յամր օրհասն.
 Կը նայի ձիգ, կ'որոնէ ձիգ, բայց չի տեսներ :
 Ամբողջ երկինք սեւ էր ինչպէս մարմար սուգի.
 Երկիրն՝ առանց պայծառութեան, անասող, առանց արշալոյսի,
 Եւ խաւարած հոգւով, ինչպէս է Ան ցայտօր,
 Կը սարսուռար. — Խորը անտառին ոտնաձայներ լրսեց յանկարծ,
 Յետոյ տեսաւ որ դէս ու դէն կը շարժկըսէր ջանն Յուդայի :

Թրգմ. Թ. Ե. Գ.
 Փետր. 1931, Գանիթ

ALFRED DE VIGNY

ՈՂՈՐՄԷ՛, ՏԷՐ...

Մահամերձի սրնարին մօտ
 Կը պրկւորան լոյսեր աղօտ.
 Յոյսով առի՞ք օրհասը դեռ
 Կը հայցէ կեանք... Ողորմէ՛, Տէր....

Խրտեսակին վրայ, ցուրտ, անձածկոյր,
 Խաւարին մէջ՝ գիշերն անգոյր,
 Հե՛ք որբուկներ՝ նօրի 'ւ անէր,
 Դո՛ւք կ'երագնէ... Ողորմէ՛, Տէր....

Փողոցներուն մէջ՝ դեղերուն,
 Ռաբոպիկ, մե՛րկ, մարմրուն,
 Մուրացիկներ՝ կ'աղբերակն դեռ
 Պատառ մը հաց... Ողորմէ՛, Տէր....

Բաներուն մէջ՝ խոնաւ ու մութ,
 Զրկուածներ կան՝ բախտէն անգուր.

Երուսաղէմ

Արիւնահո՛ւս անոնց սիրեր՝
 Լո՛յս կը տեսնան... Ողորմէ՛, Տէր....

Հայրենիքէն՝ օտար անիւր՝
 Շրպրտում մարդ խրտակներ,
 Ակրեկառոյց՝ կը յուսան դեռ
 Ազատ օրեր... Ողորմէ՛, Տէր....

Իսկ իմ կեանքի ուղին անել՝
 Յուրտ պատրանքներ զան խաւանել.
 Ու ես վրհաս ու նրկուն դեռ
 Կը պաղատիմ... Ողորմէ՛, Տէր....

Լոյսը մոմիս, տե՛ս, կը հասնի.
 Այլը յոյսիս՝ կը մրբագնի.
 Ու ետիկ փոկ կը նրկեմ դեռ,
 Ողորմէ՛, Տէր... Ողորմէ՛, Տէր....

ՅԱՎՈՐ ԴՊԻՐ